1.1. СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНА ЕКСПЕРТИЗА

ОСНОВИ СУДОВОЇ ПСИХІАТРІЇ: СУДОВО-ПСИХІАТРИЧНА ЕКСПЕРТИЗА ЗА СПРАВАМИ ПРО НЕ УСВІДОМЛЕННЯ ВЛАСНИХ ДІЙ ПІД ЧАС СКЛАДАННЯ ЗАПОВІТІВ[1]

Реферат. Реферат циклу «Основи судової психіатрії» присвячено судово-психіатричній експертизі у справах, де оспорюється здатність заповідача усвідомлювати значення своїх дій під час складання заповіту. Редакція звертає увагу на заповіти осіб, які перебувають на лікуванні в лікарні, госпіталі чи іншому стаціонарному закладі охорони здоров'я. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 15 червня 1994 р. № 419 «Про порядок посвідчення заповітів і доручень, прирівнюваних до нотаріально посвідчених» такі заповіти прирівнюються до нотаріально посвідчених, а посадові особи, які їх посвідчують, зобов'язані з'ясувати обсяг цивільної дієздатності особи, що звернулася по посвідчення. Недоліки цієї діяльності проаналізовано у виступах заступника директора з наукової роботи і судової психіатрії та експертизи Українського науково-дослідного інституту соціальної і судової психіатрії та наркології МОЗ України на науково-практичній конференції, що відбулася 17–18 вересня 2015 року в Ірпені; один із виступів має назву «Психічні розлади у онкологічних хворих та їх вплив на можливість укладання правочинів». Матеріал привертає увагу судових експертів, нотаріусів і юристів до ризиків посвідчення заповітів тяжкохворих пацієнтів без належної оцінки їхнього психічного стану.

Ключові слова: судово-психіатрична експертиза, заповіт, заповідач, цивільна дієздатність, посвідчення заповітів, стаціонарні заклади охорони здоров'я, онкологічні хворі, правочини.

Fundamentals of Forensic Psychiatry: Forensic Psychiatric Examination in Cases Concerning Testators' Lack of Awareness of Their Actions When Making Wills

Abstract. Wills made by patients receiving inpatient treatment raise specific questions for forensic psychiatry. This review, part of the series Fundamentals of Forensic Psychiatry, notes that under Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 419 of 15 June 1994 on the procedure for certifying wills and powers of attorney equated to notarised ones, wills of persons treated in hospitals or other inpatient healthcare facilities are equated to notarised wills, and the officials who certify them must ascertain the extent of the testator's civil capacity. Shortcomings in this practice were addressed in presentations by the deputy director for research, forensic psychiatry and expert examination of the Ukrainian Research Institute of Social and Forensic Psychiatry and Narcology of the Ministry of Health of Ukraine at a research and practice conference held in Irpin on 17–18 September 2015; one of the presentations is entitled 'Mental Disorders in Cancer Patients and Their Impact on the Ability to Enter into Transactions'. The material draws the attention of forensic experts, notaries and lawyers to the risks of certifying the wills of seriously ill patients without a proper assessment of their mental state.

Keywords: forensic psychiatric examination, will, testator, civil capacity, certification of wills, inpatient healthcare facilities, cancer patients, transactions.

Реферат оприлюднено в журналі 22.04.2018. Відомості про першу публікацію уточнюються редакцією.

References

1. Osnovy sudovoi psykhiatrii: sudovo-psykhiatrychna ekspertyza za spravamy pro ne usvidomlennia vlasnykh dii pid chas skladannia zapovitiv [Fundamentals of Forensic Psychiatry: Forensic Psychiatric Examination in Cases Concerning Testators' Lack of Awareness of Their Actions When Making Wills] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2018. Vol. 3, No. 2 (14). URL: https://expertize-journal.org.ua/psihologicheskaya-ekspertiza/814-osnovi-sudovoji-psikhiatriji-sudovo-psikhiatrichna-ekspertiza-za-spravami-pro-ne-usvidomlennya-vlasnikh-dij-pid-chas-skladannya-zapovitiv (onovlena versiia vid 05.09.2021). [in Ukrainian].